

Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus

Lleoliad:
Ystafell Bwyllgora 3 – Senedd

Dyddiad:
Dydd Mawrth, 13 Ionawr 2015

Amser:
09.00

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Michael Kay

Clerc y Pwyllgor

0300 200 6565

SeneddArchwilio@Cynulliad.Cymru

Agenda

---

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon (09:00)

2 Papurau i'w nodi (09:00–09:05) (Tudalennau 1 – 2)

Cyllid Iechyd 2013–14: Llythyr gan Dr Andrew Goodall, Llywodraeth Cymru (18 Rhagfyr 2014) (Tudalennau 3 – 5)

Llywodraethiant Bwrdd Iechyd GIG Cymru: Llythyr gan Gomisiynydd Pobl Hŷn Cymru (9 Rhagfyr 2014) (Tudalennau 6 – 7)

Glastir: Llythyr gan Gareth Jones, Llywodraeth Cymru (8 Ionawr 2015) (Tudalennau 8 – 12)

3 Cyflogau Uwch Reolwyr – Trafod ymateb Llywodraeth Cymru (09:05–09:20) (Tudalennau 13 – 24)

PAC(4)–01–15 Papur 1 – Ymateb Llywodraeth Cymru

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 (ix) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod (09:20)

5 Sesiwn Friffio gyda Swyddfa Archwilio Cymru ar Reoli Effaith Newidiadau Diwygio Lles (09:20–09:50)

PAC(4)–01–15 Papur 2 – Swyddfa Archwilio Cymru: [Rheoli Effaith Diwygiadau Lles ar Denantiaid Tai Cymdeithasol yng Nghymru](#)

6 Cwmpas yr Ymchwiliad i Draffyrdd a Chefnffyrdd: Gwerth am Arian (09:50–10:20) (Tudalennau 25 – 40)

Briff Ymchwil – Gwerth am Arian Traffyrdd a Chefnffyrdd (Saesneg yn Unig)

7 Craffu ar Gyfrifon 2013–14: Trafod y materion allweddol (10:20–10:45) (Tudalennau 41 – 49)

PAC(4)–01–15 Papur 3 – Cyfrifon Craffu 2013–14: Materion Allweddol

Public Accounts Committee

Meeting Venue: **Committee Room 3 – Senedd**

Meeting date: **Tuesday, 9 December 2014**

Meeting time: **09.00 – 10.55**

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

This meeting can be viewed on [Senedd TV](http://senedd.tv/en/2468) at:
<http://senedd.tv/en/2468>

Concise Minutes:

Assembly Members:

Darren Millar AM (Chair)
William Graham AM
Mike Hedges AM
Alun Ffred Jones AM
Julie Morgan AM
Jenny Rathbone AM
Aled Roberts AM
Sandy Mewies AM
Huw Vaughan Thomas
Matthew Mortlock
Dave Thomas

Witnesses:

Sarah Rochira, Older People’s Commissioner for Wales

Committee Staff:

Meriel Singleton (Second Clerk)
Leanne Hatcher (Deputy Clerk)

---

1 Introductions, apologies and substitutions

1.1 The Chair welcomed Members to the Committee. There were no apologies.
Tudalen y pecyn 1

2 Papers to note

2.1 The papers were noted.

3 Intra-Wales – Cardiff to Anglesey – Air Service

3.1 The Committee considered a letter from James Price, Director General for the Department for Economy, Science and Transport in the Welsh Government.

4 Motion under Standing Order 17.42 to resolve to exclude the public from the meeting for the following business:

4.1 The motion was agreed to move into private session for item 5 and item 6.

5 Feedback from visit to the Dail

5.1 The Committee considered a paper following their visit to Dail.

6 NHS Governance

6.1 The Committee considered a paper on the follow up work on NHS Governance.

7 NHS Governance: Evidence from Older People's Commissioner for Wales

7.1 The Committee scrutinised Sarah Rochira, the Older People's Commissioner for Wales.

7.2 The Commissioner agreed to provide the following information:

- The 12 key performance indicators that the Commissioner has developed in relation to older people.
- Information on the concerns and key issues the Commissioner has raised on the NHS Governance and Quality Green Paper.

Yr Adran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Cyfarwyddwr Cyffredinol a Prif Weithredwr, GIG Cymru

Department for Health and Social Services
Director General and Chief Executive, NHS Wales

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Darren Millar AM
Chair
Public Accounts Committee
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

Our Ref: AG/KH

18 December 2014

Dear Darren

In response to your letter of 4th December I provide the following clarification for Committee members.

a) whether prescribing in both hospital and GP settings is always "as per" the guidance;

The role of clinical guidance is to inform individual clinical decisions, ensuring that the available evidence is considered. We would therefore not expect prescribing guidance to be applied in all situations.

Good Medical Practice (The General Medical Council document that describes the duties of doctors) expects that doctors:

- prescribe drugs or treatment, including repeat prescriptions, only when they have adequate knowledge of the patient's health, and are satisfied that the drugs or treatment serve the patient's needs
- provide effective treatments based on the best available evidence (which will include clinical guidance)
- check that the care or treatment they provide for each patient is compatible with any other treatments the patient is receiving, including (where possible) self-prescribed over-the-counter medications.

Guidance may therefore not be appropriate for an individual because of other conditions, medications or personal preference. We expect these issues to be considered and discussed in the development of a personal management plan.

b) whether the "handover" of patients from hospital to GP prescribing is always well managed - given that the costs of prescribing in GP settings are different (for the same regime) than in hospital settings;

Health boards as integrated secondary and primary care organisations are able to take a health community view of prescribing costs rather than make decisions based solely on the acquisition cost in one or another sector.

Health boards have joint primary and secondary care formularies which promote the most appropriate choice of medicines in particular clinical scenarios. The decision as to which medicines are recommended in such formularies are made through multidisciplinary committees which engage secondary care clinicians, GPs, pharmacists, nurses and finance professionals in decision making.

Prescribing advisors have an important role in supporting prescribing that is clinically and cost effective. They are routinely involved in reviewing general practice prescribing against guidelines and conducting audit. This supports identification of prescribing that is out of line with other GPs and national guidance. Their work is supported by national prescribing indicators and educational materials developed by the All Wales Medicines Strategy Group.

The Quality and Outcomes Framework incentivises GP practices to meet their health board prescribing advisor at least annually to agree up to three actions related to prescribing and subsequently to provide evidence of change. This work is supported by detailed prescribing data.

The importance of good communication at transfers of care is well recognised. The roll out of the Medicines Transcribing and electronic Discharge system to hospitals in Wales is supporting better transfer of information between hospitals and GPs by allowing discharge advice letters to be sent electronically.

We have invested £280,000 through the Welsh Government's Health Technologies and Telehealth Fund, to develop a proof of concept e-solution which allows information about a patient's medicines at discharge to be shared with a patient's nominated community pharmacy. Pharmacists can then use the information to support the reconciliation of a patient's medicines after discharge through the Discharge Medicines Review service which has been shown to provide a 3 to 1 return on investment.

c) how well "co-morbidities" are managed for patients on a combination of drugs;

The complexity of multiple co-morbidity is well recognised. All medications should be reviewed as advised in Good Medical Practice but in addition the Quality and Outcomes Framework rewards practices that evidence that a medication review is recorded in the notes in the preceding 15 months for at least 80% of patients being prescribed four or more repeat medicines.

In addition we have identified action to 'Minimise the harms of poly-pharmacy' as a priority area for General Practice . For 2015/16 practices are reviewing prescribing in patients aged

85 and over to identify actions to improve prescribing practice. [Guidance](#) has been developed by the All Wales Medicines Strategy Group to support this work.

d) how well patient non-compliance is recognised and factored into doctors' adjustments to medication (for example, thinking the patient has deteriorated when they have simply opted to stop taking one key drug in their cocktail because they don't like the taste or think they can take any four from five).

Good Medical Practice includes detailed duties for prescribing management. These include that at each review the prescriber should:

- confirm that the patient is taking their medicines as directed, and check that the medicines are still needed, effective and tolerated. This may be particularly important following a hospital stay, or changes to medicines following a hospital or home visit. Prescribers are also directed to:
- consider whether requests for repeat prescriptions received earlier or later than expected may indicate poor adherence, leading to inadequate therapy or adverse effects.

Pharmacists play an important role in identifying and rectifying non-compliance. Community pharmacists undertake Medicines Use Reviews and Discharge Medication Reviews which give patients the opportunity to discuss their medication with the pharmacist, to raise any concerns/issues around compliance or adverse effects and to identify solutions to improve compliance.

We are supporting work to further develop systems of medicines management in practice as part of the recent £3.5m investment in primary care. This includes projects in Powys Teaching Health Board and Betsi Cadwaladr University Health Board to develop the role of a practice based pharmacist to support medicines management, and an extended pharmacist role within the primary and community setting to encourage adherence to medication, to ensure appropriate and prudent prescribing and to strengthen the existing Discharge Medication Review service.

I hope the information provided is of assistance.

Yours sincerely

Dr Andrew Goodall

Darren Millar AM
Chair, Public Accounts Committee
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
CF99 1NA

Cambrian Buildings
Mount Stuart Square
Cardiff CF10 5FL

Adeiladau Cambrian
Sqwâr Mount Stuart
Caerdydd CF10 5FL

09 December 2014

Dear Darren,

Follow up from PAC Meeting 09/12/2014

I wanted to write thank you for inviting me to give evidence this morning. As we touched upon the issue of a duty of candour towards the end of the meeting, I thought it might be helpful to let you and the Committee know that I am supportive of the Safe Nurse Staffing Levels (Wales) Bill that has been introduced by Kirsty Williams as reporting on staffing levels would be one of the 12 key things that I made reference to this morning. I have advised Kirsty, the Royal College of Nursing, the Health Minister and the Chair of the Health and Social Care Committee of this and will provide a more detailed briefing and rationale behind my support at an appropriate time to support debate in the Senedd.

I am also writing to confirm that in the New Year I will send you the key outcomes I expect to see reported on and reflected in key documents. In the interim, I thought it might be helpful to share with you, as there seems a clear read across to your current Inquiry, the fundamental questions I believe sit at the door of the Welsh Government to answer and which have, in no small part, guided my own work (Annex 1). These are in the public domain as they were attached to a briefing I circulated following the Mid Staffordshire NHS Foundation Trust Public Inquiry.

Kind regards

Sarah Rochira
Older People's Commissioner for Wales

Annex 1: Key issues for Wales (Taken from briefing document on the Mid Staffordshire NHS Foundation Trust Public Inquiry issued in December 2013)

- How does the NHS in Wales define effective and safe care, not just from a clinical perspective, but from the perspective of an older person?
- Are the mechanisms that we have in place to evaluate the quality of care sufficiently robust and evidence based to enable their findings to be used as an evaluation tool?
- Can staff within the NHS in Wales raise concerns effectively and where they do, is robust action being taken to address poor care or mistreatment?
- Are the mechanisms we have to gauge patient views of their treatment robust and do we use patient experiences effectively to drive continuous improvements?
- Is scrutiny of the quality of care undertaken by Health Boards robust and effective and is appropriate action taken and reviewed where failures take place.
- Is there sufficient openness and transparency with the public about what the health boards are getting right and, more importantly, what is going wrong?
- Does the Welsh Government effectively put the safety and quality of patient care at the front of its requirements of the NHS and is the way that the Welsh Government scrutinises performance of the NHS in relation to patient safety and quality of care sufficiently robust and evidence based.

Eitem 2.3

Cyfoeth Naturiol
Natural Resources

Cyfarwyddwr Cyffredinol • Director General

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mr Darren Miller
Chair
Public Accounts Committee
National Assembly for Wales

8 January 2015

Dear Mr Miller

PUBLIC ACCOUNTS COMMITTEE: 2 DECEMBER 2014 WELSH AUDIT OFFICE REPORT ON GLASTIR

Following the Public Accounts Committee session on 2 December, I was asked to provide additional information on a number of points. I am pleased to provide this information below.

A note on the revised targets that Glastir is expected to achieve and how they will monitor the delivery against those, whether they are biodiversity targets or otherwise

Welsh Government outlined the strategic targets for Glastir under the next RDP programme in July last year. These targets, which are currently being negotiated with the European Commission, are:

- 1) To increase the level of investment into measures to mitigate green house gas emissions with the aim of contributing towards a reduction of net emissions from the land based sector in line with our international obligations.
- 2) To increase the level of investment into measures for climate change adaptation with the aim of building greater resilience into both farm and forest businesses and the wider Welsh economy and environment to ongoing climate change.
- 3) To increase the level of investment into measures to manage our water resources effectively with the aim of contributing towards an improvement in water quality in Wales and to meeting our obligations under the Water Framework Directive.

4) To focus increased resources on an identified list of priority species and habitats with the aim of contributing towards a reversal in the decline of Wales's native biodiversity and to meeting our obligations under the EU Biodiversity 2020 agenda.

5) To put in place measures and investment which maintain and enhance the characteristic components of the landscape and historic environment of rural Wales and to encourage increased public appreciation and access to the countryside.

6) To use agri-environment investment in away that encourages positive environmental outcomes but also contributes towards farm and forest business profitability and the wider sustainability of the rural economy.

In line with WAO findings WG also agreed that it would look wherever possible to quantify some of the benefits it expected Glastir to deliver once the budget available was determined. As I mentioned at the PAC, officials are currently working with the modelling team at the Centre for Ecology and Hydrology who lead the Glastir Monitoring and Evaluation Programme to develop realistic quantitative forecasts and targets. These will be published once the work has been completed and the new RDP approved by the European Commission. Progress towards these targets will continue to be monitored as part of the RDP Monitoring and Evaluation programme,

The average length of time an inspection takes

The average time taken to complete a Glastir Inspection (Entry/Advanced) in 2014 is four days, based on preparation time, the physical inspection and write up of the Inspection Report

The number of cross-compliance penalties and the total fines over the past few years

Details are provided in the table below.

Years	CAP element	Applied reductions/exclusions (€)	Claimants sanctioned with a 1% reduction	Claimants sanctioned with a 3% reduction	Claimants sanctioned with a 5% reduction
2009	Direct Aid (SPS)	€ 1,492,652	64	285	152
	Pillar 2 (Rural Development)	€ 84,769	50	204	88
2010	Direct Aid (SPS)	€ 544,762	72	112	101
	Pillar 2 (Rural Development)	€ 71,132	50	89	76
2011	Direct Aid (SPS)	€ 568,783	44	105	101
	Pillar 2 (Rural Development)	€ 57,299.61	37	79	67
2012	Direct Aid (SPS)	€ 494,924	25	126	92
	Pillar 2 (Rural Development)	€ 50,323	16	55	37
2013	Direct Aid (SPS)	€ 456,364	25	100	88
	Pillar 2 (Rural Development)	€ 47,949	13	42	33

A note on how many applications for land to be left unfarmed have been turned down

Having considered the context of this question within the PAC transcript I have interpreted this question as asking how many applications were turned down because farmers were not offering/or willing to do additional work beyond existing practice.

The Glastir Entry scheme (basic level) application process is farmer-led. Farmers have to commit to undertake activities amounting to at least 34 points per hectare of their farmed land. So long as this minimum criterion is met an application would not be turned down. Because this is a farmer-led scheme it is not possible to assess the detailed level of change from current activity being offered for each individual application. This would require detailed baseline collection of all field management activity and stocking rates prior to entry for all farms that potentially might apply (i.e. the whole farm population). However, by analysing the activity undertaken it is possible to provide a relative benchmark at overall scheme level of the additional value provided compared to the previous Tir Cynnal Entry Level scheme.

As the Welsh Audit Office have set out in their report, one guarantee of additionality in an agri-environment agreement is the inclusion of payments for capital items. Under the predecessor Tir Cynnal scheme less than 5% of farms were required to undertake any capital works for a scheme payment of similar level to that offered under Glastir Entry and the total value of capital works delivered under the scheme was under 1% of the value of payments made. Under Glastir Entry (based on an analysis undertaken by Welsh Government for all entrants in the first two years of the scheme) more than 85% of farms were required to undertake capital activity and 36% of total scheme payment value was for capital works.

Under the Glastir Advanced (higher level) farms are selected and approached by Welsh Government with the offer of an agreement to participate in the scheme based on a farm visit which assesses what additional work would be required by the farmer to deliver towards the environmental objectives being targeted on the farm. All signed agreements require active farming for sustainable land management outcomes. Farmers not willing to undertake this work would not be offered a contract. Therefore it is possible more fully to assess to what extent applications are not progressed due to unwillingness by farmers to undertake additional work. In 2014 around 20% of farmers visited by a contract manager to draft a programme of works were not willing to undertake the necessary additional activities and therefore did not enter into agreement with Welsh Government for 1 January 2015.

An overview of the steps being taken to assist online applications

The online Glastir applications have a number of features to aid completion. These include instant validation, drop down menus and context-sensitive help. There is also more detailed step-by-step guidance available to access at any stage of the application. If customers have any queries, they can contact the Customer Contact Centre. The Customer Contact Centre staff are able to view all customer applications in real time, to enable them to talk the customer through any problems.

Customers who are unable to access broadband or who need more intensive support are able to book a face-to-face appointment at a Welsh Government divisional office. Customers can access the internet and the technical guidance required to register with RPW Online and complete their online application. This support is in addition to the service that agents and farming union representatives provide to help their members benefit from the advantages of online applications.

We are also working with colleagues to raise awareness of the Superfast Cymru and the Access Broadband Cymru schemes among the farming community.

The Glastir Advanced and Glastir Organics scheme application rounds were launched online during Autumn 2014 with great success. 99.75% of applicants were able to complete their applications without recourse to paper copies.

Yours sincerely

GARETH JONES

Ymateb i Adroddiad Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar Dâl Uwch Reolwyr

Rydym yn croesawu argymhellion yr adroddiad ac yn cytuno'n llwyr â hwy ac yn cynnig yr ymateb canlynol i'r 23 o argymhellion a geir ynddo.

Mae'r argymhellion yn amserol o ystyried y gwaith sy'n mynd rhagddo eisoes yn y maes hwn, ond maent hefyd yn heriol, yng ngoleuni'r cyfyngiadau ar adnoddau a wynebwn a'r amser y bydd yn ei gymryd i roi rhai o'r argymhellion ar waith yn llawn. O'r herwydd, rydym yn cynnig tynnu sylw sefydliadau yn y sector cyhoeddus yng Nghymru at yr adroddiad a gyhoeddwyd, gan nodi ein bod yn derbyn yr argymhellion ac yn eu hannog i'w mabwysiadu'n wirfoddol ar gam cynnar. Gwnawn hyn cyn y flwyddyn ariannol nesaf.

Bwriadwn roi nifer o'r argymhellion ar waith, sef y rhai sy'n ymwneud â diffiniadau, canllawiau a pholisïau yngl n â thâl uwch reolwyr drwy weithredu arnynt fel rhan o'r gwaith sy'n mynd rhagddo eisoes i ddatblygu Polisi Tâl i'r Sector Cyhoeddus yng Nghymru. (Mae hyn yn gymwys i argymhellion 1, 3, 6, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23. Gweler Atodiad 1 am amserlen ddangosol ar gyfer y gwaith hwn.) Byddai ffocws cychwynnol y gwaith hwn yn cael ei estyn i gwmpasu a datblygu canllawiau ychwanegol ar dâl uwch reolwyr, arfer gorau a threfniadau llywodraethu a nodwyd yn yr adroddiad. Bydd yn ceisio dwyn ynghyd yr egwyddorion yngl n â thâl sydd eisoes wedi cael eu mabwysiadu gan Lywodraeth Cymru a'r cyrff a noddir ganddi yn gyfres ehangach o drefniadau "mantell" a fyddai'n cwmpasu gwasanaethau cyhoeddus datganoledig. Fodd bynnag, nid yw p er Llywodraeth Cymru i'w gwneud yn ofynnol i sefydliadau gydymffurfio yn unffurf drwy'r sector cyhoeddus cyfan. Byddwn yn ystyried y mater hwn ar gam cynnar fel rhan o Gam (1) o gynllun cyflawni lefel uchel Tâl Sector Cyhoeddus Cymru, a nodir yn Atodiad 1, ac yn ymateb i'r Pwyllgor cyn gynted ag y bo modd yngl n â chwmpas y polisi.

At hynny, fel y noda'r adroddiad yn glir, mae diwygio llywodraeth leol a'r bwriad i sefydlu Comisiwn Staff i'r Gwasanaethau Cyhoeddus hefyd yn gyfle delfrydol i fynd i'r afael â rhai o'r materion a nodwyd. Nodwyd cynigion Llywodraeth Cymru ar gyfer Comisiwn Staff i'r Gwasanaethau Cyhoeddus yn y "Papur Gwyn ar Ddatganoli, Democratiaeth a Chyflawni – Comisiwn Staff i'r Gwasanaethau Cyhoeddus" y daw'r ymgynghoriad yn ei gylch i ben ar 13 Ionawr 2015 (gweler Atodiad 2 am amserlen ddangosol.) Bydd y ffordd y bydd y Comisiwn Staff yn helpu i lunio ymateb y Llywodraeth i'r adroddiad hwn yn dibynnu ar benderfyniadau yngl n â'i rôl, ei gylch gwaith a'i raglen waith yng ngoleuni'r ymgynghoriad hwn.

Yn olaf, mae'r pwysau mawr a pharhaus ar ein hadnoddau yn golygu, er ein bod yn ymrwymedig i roi'r argymhellion ar waith, y bydd angen i'r gwaith hwn gael ei wneud yn unol â blaenoriaethau eraill y Llywodraeth o ystyried y broses o gyflawni'r Rhaglen Lywodraethu.

Argymhelliad 1. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod diffiniad clir o'r hyn a olygir gan swydd uwch yn y sector cyhoeddus yn cael ei lunio a'i ddsbarthu gan

Llywodraeth Cymru. Dylai hyn ystyried lefel y taliadau cydnabyddiaeth, graddfa'r sefydliad dan sylw a lefel cyfrifoldeb y deiliad swydd.

Derbyn - Rydym yn derbyn y bydd diffiniad clir o'r hyn a olygir gan swydd uwch yn y sector cyhoeddus yn helpu i sicrhau dealltwriaeth gyffredin, yn helpu i'w gwneud yn haws cymharu swyddi, sefydliadau a sectorau, ac yn y pen draw yn sicrhau cysondeb.

Rydym hefyd yn derbyn bod pob sefydliad yn wahanol ac y bydd ganddo derminoleg ac arferion wedi'u teilwra. Rydym yn croesawu cydnabyddiaeth y pwyllgor na fydd angen 'un diffiniad i bawb' o reidrwydd.

Caiff y gwaith o ddatblygu diffiniad o uwch swydd ei wneud fel rhan o bennu Cyfarwyddiadau o fewn Polisi ehangach yngl n â Thâl yn y Sector Cyhoeddus yng Nghymru fel y'i nodir yn yr amserlen ddangosol yn Atodiad 1.

Argymhelliad 2. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn defnyddio ei gwaith yn ad-drefnu llywodraeth leol i ystyried yr opsiynau ar gyfer cyflwyno mwy o gysondeb o ran cyflogau uwch reolwyr mewn Llywodraeth Leol. Dylid cyhoeddi sail resymegol glir i sicrhau bod eglurder o ran sut y dylid pennu cyflogau mewn unrhyw strwythur newydd a gyflwynir. O ystyried y penderfyniadau diweddar gan rai cynghorau i ystyried uno gwirfoddol, dylid rhoi hyn ar waith ar unwaith. Hefyd, dylid cynnwys y broses o uno gwirfoddol wrth ystyried unrhyw strwythurau cyflog.

Derbyn - Caiff materion sy'n ymwneud â thâl uwch reolwyr eu hystyried wrth ymgymryd â'r broses o ddiwygio llywodraeth leol, gan sicrhau ymwneud rhanddeiliaid perthnasol, a chyfraniad i waith Comisiwn Staff arfaethedig i'r Gwasanaethau Cyhoeddus y mae Llywodraeth Cymru yn ymgynghori yn ei gylch ar hyn o bryd. Bydd y Comisiwn Staff yn nodi ac yn cynnig atebion ymarferol i broblemau sy'n codi yn sgil y broses ddiwygio y gellir eu hystyried a'u gweithredu. Er mwyn sicrhau y gall y Comisiwn Staff i'r Gwasanaethau Cyhoeddus helpu unrhyw Awdurdodau Lleol i uno'n wirfoddol, yn unol â'r amserlen a nodwyd yn y *Papur Gwyn ar Ddiwygio Llywodraeth Leol*, rydym yn anelu at ei sefydlu ar sail anstatudol, erbyn mis Ebrill 2015 Yn dibynnu ar ganlyniad yr ymgynghoriad, wedyn byddwn yn cyflwyno deddfwriaeth ar ôl etholiad nesaf Cynulliad Cenedlaethol Cymru, er mwyn rhoi statws statudol i'r Comisiwn.

Argymhelliad 3. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn llunio a chyhoeddi geirfa mewn perthynas â chyflogau uwch-reolwyr, sy'n nodi'r termau mwyaf priodol i'w defnyddio mewn datgeliadau cyflog, ynghyd ag esboniadau ar gyfer termau a ddefnyddir yn llai aml. Mae'r Pwyllgor yn argymhell hefyd fod naratif i gyfrifon yn cynnwys nodiadau digonol sy'n hawdd eu dehongli ac sy'n darparu esboniad clir o unrhyw sefyllfaoedd anarferol.

Derbyn - Rydym yn derbyn y dylid llunio rhestr o'r termau sy'n ymwneud â thâl uwch reolwyr, a byddwn yn gwneud hyn fel rhan o'r broses o bennu Cyfarwyddiadau o fewn Polisi ehangach yngl n â Thâl yn y Sector Cyhoeddus yng Nghymru fel y'i nodwyd yn yr amserlen ddangosol yn Atodiad 1.

Byddwn yn rhoi'r ail ran o'r argymhelliad hwn ar waith fel rhan o'n hymateb i Argymhelliad 19.

Argymhelliad 4. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gweithio gydag awdurdodau lleol i sicrhau bod eitemau sy'n ymwneud â materion cyflog yn cael eu rhestru'n glir ac ar wahân ar bob agenda (Lefel y Bwrdd Gweithredol a'r Cyngor). Gallai hyn olygu bod angen diwygio'r Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithrediaeth) (Penderfyniadau, Dogfennau a Chyfarfodydd) (Cymru) (Diwygio).

Derbyn – Rydym wedi nodi'n glir i Awdurdodau Lleol bod Llywodraeth Cymru yn disgwyl i faterion sy'n ymwneud â thâl uwch reolwyr gael eu trin mewn ffordd agored a thryloyw. Rydym eisoes wedi deddfu i roi hyn ar waith drwy Ddeddf Democratiaeth Leol (Cymru) 2013, ein canllawiau ar ddatganiadau polisi am dâl a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Rheolau Sefydlog) (Cymru) (Diwygio) 2014. At hynny, byddwn yn ysgrifennu at yr Awdurdodau Lleol i dynnu eu sylw at yr adroddiad hwn.

Byddwn hefyd yn gweithredu ar hyn fel rhan o'n gwaith o ddiwygio llywodraeth leol yng Nghymru. Byddwn yn ystyried yn ofalus y ffordd orau o gyflawni'r nodau sy'n sail i'r argymhelliad hwn. Os bydd angen diwygiadau deddfwriaethol, byddwn yn ymgymryd â'r rhain yn unol â'r amserlen ar gyfer ein rhaglen ehangach o ddiwygio llywodraeth leol (Gweler Atodiad 2).

Argymhelliad 5. Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru gyhoeddi canllawiau clir i awdurdodau lleol yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw ffoedd Swyddogion Canlyniadau gael eu cyhoeddi mewn lle hawdd cael gafael arnynt ochr yn ochr â gwybodaeth am daliadau cydnabyddiaeth. Dylai hyn gynnwys esboniadau clir am yr hawl hwn.

Derbyn – Byddwn yn ysgrifennu at bob Awdurdod Lleol a thynnu ei sylw at yr Adroddiad hwn. Byddwn hefyd yn gweithredu ar hyn fel rhan o'n gwaith o ddiwygio llywodraeth leol yng Nghymru. At hynny, byddwn yn gweithio'n agos gyda'r Comisiwn Etholiadol er mwyn sicrhau y caiff arfer gorau ei ddilyn mewn perthynas â chyhoeddi cyfrifon Swyddogion Canlyniadau yn etholiadau'r Cynulliad Cenedlaethol.

Argymhelliad 6. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru, a chyrrff eraill sy'n cyhoeddi cyfarwyddiadau cyfrifon, yn adolygu mecanweithiau, gan gynnwys amodau grant, ar gyfer monitro cydymffurfiaeth â'r datgeliadau cydnabyddiaeth, ac yn adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar sut mae'n bwriadu sicrhau cydymffurfiaeth lawn.

Derbyn - Byddwn yn cynnal adolygiad o'r trefniadau monitro sy'n gysylltiedig â Chyfarwyddiadau Cyfrifon ac yn adrodd yn ôl i'r pwyllgor fel y'i nodwyd yn yr amserlen yn Atodiad 1.

Argymhelliad 7. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn llunio a dosbarthu canllawiau ar sut i reoli trefniadau cyflog ar gyfer cyd-benodiadau rhwng awdurdodau lleol, am fod cynnydd yn y mathau hyn o benodiadau. Dylai

hyn gynnwys yr angen i ddatgelu'r cyflogau hyn yng nghyfrifon pob awdurdod lleol sy'n cyfrannu, ynghyd ag esboniad clir o lefel y cyfraniad yn y nodiadau i'r cyfrifon.

Derbyn - Mae'r Canllawiau statudol a gyhoeddwyd ar wefan Llywodraeth Cymru ar baratoi datganiadau polisi am dâl yn egluro bod yn rhaid i Awdurdodau gynnwys cyflog blynyddol amcangyfrifedig unrhyw gyd-benodiadau ag Awdurdodau Lleol eraill ynghyd â'r arbedion canlyniadol yn y Datganiadau hyn. Byddwn yn ystyried a oes angen diweddarau'r Canllawiau ymhellach. Caiff y gofynion yngl n â datgeliadau Cyfrifon a nodir yn y Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) eu cymhwyso at staff a gyflogir ar sail dros dro neu ran amser. Cymhwysir lefel y datgeliad ar sail pro rata. Byddwn yn ystyried a oes angen newidiadau pellach i'r Rheoliadau hyn.

Argymhelliad 8. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn ystyried cyfansoddiad a threfn recriwtio Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol, wrth i swyddi ddod ar gael, i sicrhau ei fod yn cynrychioli cymdeithas sifil ehangach.

Derbyn - Mae gennym ymrwymiad clir i sicrhau mwy o amrywiaeth ym maes llywodraeth leol a thrwy'r sector cyhoeddus cyfan ac mae'n briodol bod ein penodiadau cyhoeddus yn adlewyrchu'r uchelgais honno.

Dylid nodi bod y Panel, o dan ei fenter ei hun, wedi cymryd camau i sicrhau bod ei waith yn cael ei ddeall yn fwy cyffredinol ymhlith rhwydweithiau amrywiol yn y gobaith y bydd hynny'n ennyn diddordeb grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol pan ddaw swyddi i fod yn aelod o'r Panel yn wag.

Argymhelliad 9. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod gwybodaeth am bwyllgorau taliadau ledled y sector cyhoeddus a'u penderfyniadau'n cael eu cyhoeddi mewn lleoliad hygyrch ac amlwg ar wefan y sefydliadau.

Derbyn - Rydym yn derbyn y dylai gwybodaeth am bwyllgorau taliadau fod ar gael yn gyffredinol ac y dylai eu penderfyniadau gael eu cyhoeddi mewn man amlwg mewn ffordd briodol. Rydym yn dal i roi sylw i'r ffordd y câi'r wybodaeth hon ei chyflwyno'n effeithiol ar ein gwefan ein hunain. Caiff hyn ei wneud fel rhan o bennu cyfarwyddiadau o fewn Polisi ehangach yngl n â Thâl yn y Sector Cyhoeddus yng Nghymru fel y'i nodir yn yr amserlen ddangosol yn Atodiad 1.

Argymhelliad 10. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn llunio canllawiau arfer da ar gyfer pwyllgorau taliadau yn nodi egwyddorion allweddol bod yn agored a thryloyw. Ochr yn ochr â'r canllawiau hyn, argymhellwn y dylid cynnal nifer o seminarau/sesiynau hyfforddi sy'n nodi'r egwyddorion hyn ac yn datblygu'r sgiliau pwysig sydd eu hangen i fod yn aelod effeithiol o banel taliadau.

Derbyn - Rydym yn derbyn bod pob sector yn debygol o weithredu eu pwyllgorau

taliadau yn wahanol a bod aelodau paneli yn chwarae rhan bwysig yn y broses o sefydlu trefniadau tâl i uwch reolwyr.

Rydym hefyd yn derbyn y dylid datblygu canllaw arfer da i bwyllgorau taliadau, a hyfforddiant o bosibl i aelodau paneli er mwyn helpu i'w hannog i fod yn agored ac yn dryloyw. Caiff hyn ei wneud yn unol â'r amserlen a nodir yn Atodiad 1.

Argymhelliad 11. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn llunio canllawiau arferion gorau sy'n nodi'r ffyrdd gorau o ymgysylltu ag ymgynghorwyr allanol yngl n â chyflogau uwch reolwyr. Dylai hyn gynnwys yr angen i ryngweithio â'r gr p perthnasol sy'n gwneud y penderfyniadau (er enghraifft, pwyllgor taliadau'r sefydliad) gydol y broses.

Derbyn - Rydym yn derbyn bod risgiau'n gysylltiedig â defnyddio ymgynghorwyr allanol i roi cyngor ar dâl uwch reolwyr, yn enwedig pan fo un cyflenwr yn amlwg yn y maes. Rydym hefyd yn derbyn y dylid datblygu canllawiau arfer gorau yn unol â'r amserlen a nodir yn Atodiad 1 er mwyn helpu i sicrhau bod ystyriaethau o ran gwerth am arian yn cael sylw o hyd pan geisir cyngor ymgynghorydd.

Argymhelliad 12. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda CLILC a Swyddfa Archwilio Cymru i lunio canllawiau ar rôl uwch swyddogion mewn awdurdodau lleol wrth ddarparu cyngor mewn perthynas â materion cyflog.

Derbyn - Mae'r ddeddfwriaeth y cyfeirir ati mewn perthynas ag Argymhelliad 4 eisoes wedi mynd i'r afael â'r mater hwn yn rhannol. Bydd deddfwriaeth sy'n rhan o'r Rhaglen ar gyfer Diwygio Llywodraeth Leol sydd i'w chyflwyno gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Ionawr 2015 yn atgyfnerthu ymhellach y gofyniad i fod yn agored ac yn dryloyw yn y maes hwn. Wrth i'r Rhaglen ar gyfer Diwygio Llywodraeth Leol fynd rhagddi byddwn yn gweithio'n agos gyda Swyddfa Archwilio Cymru a'r Comisiwn Staff arfaethedig i'r Gwasanaethau Cyhoeddus o ran y mater hwn.

Argymhelliad 13. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gweithio gyda sectorau llywodraeth leol, addysg uwch, addysg bellach, iechyd a landlordiaid cymdeithasol cofrestredig i sicrhau bod hyfforddiant a chanllawiau ar gyflogau uwch reolwyr yn cael eu darparu'n gyson i bob sector.

Derbyn - Rydym yn derbyn bod Adrannau Llywodraeth Cymru yn chwarae rhan yn y broses o roi hyfforddiant, cyngor a chanllawiau ynghylch tâl uwch reolwyr.

Bydd Llywodraeth Cymru yn gwneud popeth o fewn ei gallu i sicrhau y caiff hyfforddiant ei ddarparu'n gyson yn y sector cyhoeddus, yn amodol ar gyfyngiadau lle y mae gan gyrrff reolaeth dros dâl. Yn yr achosion hyn, byddwn yn ceisio dylanwadu lle na allwn gyfarwyddo.

Er y byddem, er enghraifft, yn rhagweld y câi Addysg Uwch ac Addysg Bellach eu cynnwys yn y canllawiau, ni fyddai hyfforddiant yn briodol am fod prifysgolion a cholegau yn gyrrff annibynnol. Bydd Llywodraeth Cymru yn monitro sefyllfa Addysg

Bellach a byddwn yn gofyn i CCAUC fonitro tâl uwch aelodau o staff yn y sector Addysg Uwch fel rhan o lythyr cylch gorchwyl y Gweinidog ar gyfer 2015/16.

Caiff y gwaith hwn ei wneud fel rhan o'r broses o bennu Cyfarwyddiadau mewn Polisi Tâl i'r Sector Cyhoeddus yng Nghymru.

Argymhelliad 14. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn atgoffa awdurdodau lleol o bwysigrwydd ac annibyniaeth rôl swyddogion monitro, a'r angen i sicrhau bod y rôl hon yn gweithredu'n effeithiol ledled y sefydliad ar lefel uwch. Dylai hyn atgoffa'r swyddogion monitro hefyd sut i roi gwybod am unrhyw bryderon yn fewnol neu'n allanol os oes angen.

Derbyn – Mae dyletswydd ar awdurdodau lleol i benodi un o'u swyddogion yn Swyddog Monitro'r Cyngor. Maent yn chwarae rhan bwysig o ran sicrhau bod yr awdurdod yn dilyn gofynion cyfreithiol. Felly dylai awdurdodau sicrhau eu bod yn penodi unigolion y mae ganddynt wybodaeth a statws digonol i roi cyngor annymunol weithiau.

Cymeradwywyd Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Rheolau Sefydlog) (Cymru) (Diwygio) 2014 gan y Cynulliad Cenedlaethol ym mis Mehefin eleni. Maent yn diogelu'r Swyddog Monitro (a rhai uwch swyddi eraill) rhag prosesau disgyblu annheg. Mae Llywodraeth Cymru wedi sicrhau bod awdurdodau lleol, gan gynnwys swyddogion monitro, yn ymwybodol o'r rheoliadau hyn.

Byddwn yn ysgrifennu at bob Awdurdod Lleol er mwyn tynnu sylw at yr Adroddiad hwn.

Argymhelliad 15. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cynnal astudiaeth i wahanol fecanweithiau cyflog, ac yn llunio adroddiad sy'n pennu'r hyn a ystyrir yn arfer da. Dylai hyn ystyried y ffordd orau o ymdrin ag uwch reolwyr mewn sefydliadau sy'n methu.

Derbyn - Rydym yn disgwyl bod nifer o astudiaethau eisoes wedi'u cyhoeddi yn gl n â'r mater hwn. Felly byddai adolygiad yn unol â'r amserlen a nodir yn Atodiad 1 yn defnyddio deunydd sy'n bodoli eisoes.

Argymhelliad 16. Mae'r Pwyllgor yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru ei gwneud yn ofynnol i sefydliadau'r sector cyhoeddus nodi eu dull o ymdrin â chyflog ar sail perfformiad a rheoli doniau mewnol yn eu polisiau cyflog.

Derbyn - Rydym yn cytuno y dylid ystyried datblygu a meithrin doniau mewnol lle bynnag y bo modd, ac yn derbyn y bydd enghreifftiau lle mae datblygiad gyrfa yn rhoi gwell gwerth am arian yn lle talu cyflog uwch i ddenu penodeion allanol.

Lle nad yw Llywodraeth Cymru mewn sefyllfa i gyfarwyddo sefydliadau yn y sector cyhoeddus i gydymffurfio, byddwn yn ceisio eu hannog i fabwysiadu'r argymhelliad. Caiff y gwaith hwn ei wneud fel rhan o'r broses o bennu Cyfarwyddiadau mewn Polisi Tâl i'r Sector Cyhoeddus yng Nghymru.

Argymhelliad 17. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi cyngor a chanllawiau i Sector Cyhoeddus Cymru, gan gynnwys y

sectorau hynny sy'n derbyn arian sylweddol gan Lywodraeth Cymru (e.e. landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, addysg bellach ac addysg uwch) ar y gofynion ar gyfer cyhoeddi gwybodaeth am daliadau a pholisïau cyflog, gan ystyried argymhellion yr adroddiad hwn.

Derbyn - Fel yr amlinellwyd mewn ymatebion blaenorol rydym yn derbyn y dylid datblygu canllawiau clir ar y gofyniad i gyhoeddi gwybodaeth am daliadau a pholisïau tâl. Lle na all Llywodraeth Cymru gyfarwyddo, byddwn yn ceisio annog sefydliadau yn y sector cyhoeddus yng Nghymru i gydymffurfio. Caiff y gwaith hwn ei wneud fel rhan o'r broses o bennu Cyfarwyddiadau mewn Polisi Tâl i'r Sector Cyhoeddus yng Nghymru.

Argymhelliad 18. Mae'r Pwyllgor yn argymhell ei gwneud yn ofynnol i sefydliadau'r sector cyhoeddus gyhoeddi gwybodaeth am nifer y gweithwyr sydd â phecyn taliadau o fwy na £100,000 mewn bandiau o £5,000.

Derbyn - Rydym yn derbyn bod gan y canllawiau presennol ar ddatgelu drothwyon a gofynion bandio gwahanol. Rydym hefyd yn derbyn y bydd dull gweithredu mwy cyson yn helpu i wneud cymariaethau. Nodwn gyfeiriad y Pwyllgor at y defnydd o fandiau o £5,000 neu £10,000 yn yr adroddiad.

Lle nad yw Llywodraeth Cymru mewn sefyllfa i gyfarwyddo sefydliadau yn y sector cyhoeddus i gydymffurfio, byddwn yn ceisio eu hannog i fabwysiadu'r argymhelliad. Byddwn yn ystyried ac yn gweithredu ar yr argymhelliad fel rhan o'r broses o bennu Cyfarwyddiadau mewn Polisi Tâl ehangach i'r Sector Cyhoeddus yng Nghymru.

Argymhelliad 19. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod pob sefydliad yn sector cyhoeddus Cymru yn llunio adroddiad taliadau llawn bob blwyddyn, a'i fod yn cael ei gyhoeddi mewn lle amlwg ar wefan y sefydliad. Dylai hyn nodi'n llawn y wybodaeth ganlynol am yr holl uwch staff, gan roi ystyriaeth ddilys i argymhelliad blaenorol y Pwyllgor am sicrhau y gellir dehongli'r wybodaeth a gyhoeddir yn hawdd:

- Cyflog;
- Pensiwn;
- Buddion mewn nwyddau;
- Buddion di-dreth;
- Pecynnau diswyddo;
- Ffioedd Swyddogion Canlyniadau/ffioedd ychwanegol;
- Y gymhareb gyflog rhwng cyflogau uchaf ac isaf swyddogion;
- Cyfansoddiad rhyw yr uwch dîm.

Derbyn - Rydym yn cydnabod y dylai manylion taliadau ddilyn arferion datgelu presennol a chael eu cynnwys mewn Cyfrifon Blynnyddol cyhoeddedig. Rydym hefyd yn derbyn y dylai gwybodaeth gyhoeddedig am gyrrff sy'n cael arian cyhoeddus fod ar gael yn hawdd ac mewn fformat cyson ac mewn man amlwg. Byddwn yn gweithredu ar yr

argymhelliad hwn fel rhan o'r broses o bennu Cyfarwyddiadau mewn Polisi Tâl ehangach i'r Sector Cyhoeddus yng Nghymru.

Argymhelliad 20. Mae'r Pwyllgor yn argymhell ei gwneud yn ofynnol i bob sefydliad yn sector cyhoeddus Cymru gyhoeddi datganiad polisi cyflog, yn unol â'r gofynion ar Awdurdodau Lleol ac awdurdodau Tân ac Achub yn Neddf Lleoliaeth 2011.

Derbyn - Rydym yn derbyn y dylai fod yn ofynnol i bob corff yn y sector cyhoeddus yng Nghymru lunio a chyhoeddi datganiad polisi cyflog.

Lle nad yw Llywodraeth Cymru mewn sefyllfa i gyfarwyddo sefydliadau yn y sector cyhoeddus i gydymffurfio, byddwn yn ceisio eu hannog i fabwysiadu'r argymhelliad. Caiff y gwaith hwn ei wneud fel rhan o'r broses o bennu Cyfarwyddiadau mewn Polisi Tâl i'r Sector Cyhoeddus yng Nghymru.

Argymhelliad 21. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod yr holl wybodaeth am gyflogau sefydliadau'n cael ei chyhoeddi mewn un lle hawdd cael ato ar eu gwefan ac yn nodi'r wybodaeth yn glir ac yn dryloyw. I wneud hyn, argymhellwn fod Llywodraeth Cymru yn llunio canllawiau ar fformat y datgeliad hwn. Credwn y bydd hyn yn sicrhau'r tryloywder gorau posibl ac atebolrwydd yn y pen draw.

Derbyn - Rydym yn derbyn y dylai'r holl fanylion cyhoeddedig yngl n â thaliadau fod ar gael yn hawdd. Rydym hefyd yn derbyn y bydd canllawiau ar fformat datgeliadau yn helpu i sicrhau tryloywder. Caiff y gwaith hwn ei wneud fel rhan o'r broses o bennu Cyfarwyddiadau mewn Polisi Tâl i'r Sector Cyhoeddus yng Nghymru.

Argymhelliad 22. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gwneud y gofynion hyn yn amod ar gyfer unrhyw grantiau neu gyllid a ddarperir i'r sefydliadau hynny na ellir eu dosbarthu'n llwyr i'r sector cyhoeddus (e.e. landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, darparwyr addysg bellach ac addysg uwch).

Derbyn - Rydym yn cyd-fynd yn llwyr â'r pwyllgor y dylai'r rhai sy'n cael arian gael eu hannog i gydymffurfio â'r gofynion hyn. Fodd bynnag, mae angen cydbwysu'r amcan hwn â'r baich anghymesur y byddai'n ei roi ar sefydliadau cymharol fach. Hoffem ystyried hyn ymhellach ac ymateb eto i'r pwyllgor. Byddwn yn gwneud hyn yn unol â'r amserlen yn Atodiad 1.

Argymhelliad 23. Mae'r Pwyllgor yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn coladu'r wybodaeth am gyflogau uwch reolwyr ledled sector cyhoeddus Cymru yn unol â'r wybodaeth a gyhoeddir gan Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus i gynnwys y sectorau hynny sy'n derbyn arian sylweddol gan Lywodraeth Cymru (e.e. landlordiaid cymdeithasol cofrestredig, addysg bellach ac addysg uwch) yn flynyddol a chyhoeddi hyn ar ei gwefan.

Derbyn - Rydym yn derbyn y bydd llunio a chyhoeddi adroddiad blynyddol ar dâl uwch reolwyr yn rhoi lefel arall o dryloywder ac yn cefnogi trefniadau monitro ehangach. Caiff hyn ei wneud yn unol â'r amserlen yn Atodiad 1.

Atodiad 1

Egwyddorion Tâl Sector Cyhoeddus Cymru: Cynllun Cyflawni Lefel Uchel

Cam 1 – Paratoi

Cynllunio – erbyn Gwanwyn 2015

- Cymhwysedd? (Canllawiau, Polisi, Cod neu Arfer Gorau)
- Diffiniadau? (h.y. Tâl Uwch Reolwyr)
- Rhestr o Sectorau Cyhoeddus
- Cynllunio'r Camau Nesaf
- Cadarnhau Adnoddau

Cam 2 – Egwyddorion Tâl y Sector Cyhoeddus

Dyfarnu Taliadau / Egwyddorion Taliadau – erbyn Gwanwyn 2015

- Staff
  - Cwmpas Dyfardaliadau yn y dyfodol
  - Datblygiad Cyflog
  - Cyflog Byw / Contractau Dim Oriau
  - Ffocws ar Ddyfardaliadau
  - Llinell ar ddiswyddo
  - Ffocws ar Gyfanswm Taliadau / Aberthu cyflog
- Uwch Reolwyr

Cam 3 – Diffinio Newid

Canllawiau, Polisi, Cod neu Arfer Gorau – erbyn Hydref 2015

- Paratoi
  - Astudiaeth i ddulliau o dalu (15)
- Canllawiau
  - Diffiniadau (1)
  - Rhestr Termiau (3)
- Arfer Gorau
  - Ymgynghorwyr Allanol – canllaw arfer gorau (11)
  - Pwyllgor Taliadau – canllaw arfer gorau / hyfforddiant (10)
- Polisi / Cod
  - Cyhoeddi gwybodaeth am bob cyflogai sy'n ennill dros £100k (18)
  - Angen manylion; Hawdd dod o hyd iddynt (19, 21)
  - Cyhoeddi datganiad polisi tâl (20)
  - Cyhoeddi penderfyniadau pwyllgorau taliadau (9)
  - Cyflog ar sail Perfformiad a Rheoli Doniau Mewnol (16, 17)
  - Grantiau (22)

Cam 4 – Ymgorffori Newid / Busnes Arferol

Llywodraethu / Newid - Diwedd Hydref 2015

- Sicrhau Cydymffurfiaeth (6, 13)
- Llunio adroddiad fel adroddiad SAC (23)

Atodiad 2

Rhaglen Diwygio Llywodraeth Leol: Amserlen Amlinellol

Ionawr 2015

Cyflwyno Bil Llywodraeth Leol (Cymru) 2015 gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Daw ymgynghoriad ar y Comisiwn Staff i'r Gwasanaethau Cyhoeddus i ben

Chwefror 2015

Cyhoeddi Papur Gwyn arall yn y Gyfres ar Ddiwygio Llywodraeth Leol

Ebrill 2015

Daw'r ymgynghoriad ar Bapur Gwyn arall yn y Gyfres ar Ddiwygio Llywodraeth Leol i ben
Sefydlu Comisiwn Staff Anstatudol i'r Gwasanaethau Cyhoeddus

Tachwedd 2015

Bydd Bil Llywodraeth Leol (Cymru) 2015 yn cael Cydsyniad Brenhinol.
Caiff Ail Fil Llywodraeth Leol (Cymru) ei gyhoeddi ar ffurf ddrafft ar gyfer ymgynghoriad

Ionawr/Chwefror 2016

Gwneud Gorchmynion ar gyfer Uno Gwirfoddol
Daw ymgynghoriad ar ddrafft yr ail Fil Llywodraeth Leol (Cymru) i ben

24 Heol y Gadeirlan / Cathedral Road
Caerdydd / Cardiff CF11 9LJ
Ffôn / Tel: 029 20 320500
Ebost / Email: info@wao.gov.uk
www.wao.gov.uk

Mr Darren Millar AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd CF99 1NA

Dyddiad: 8 Ionawr 2015
Ein cyf: HVT/2255/fgb
Tudalen: 1 o 2

Annwyl Darren

**YMATEB LLYWODRAETH CYMRU I ADRODDIAD Y PWYLLGOR CYFRIFON CYHOEDDUS
AR GYFLOGAU UWCH REOLWYR**

Mae'r clercod wedi gofyn am fy nghyngor ar ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor ym mis Tachwedd 2014 ar *Gyflogau Uwch Reolwyr*. Mae Llywodraeth Cymru'n derbyn pob un o'r 23 o argymhellion a wnaed gan y Pwyllgor.

O edrych ar ymateb Llywodraeth Cymru, mae'n glir y bydd llawer o'r gwaith a gaiff ei wneud i roi argymhellion y Pwyllgor ar waith yn cael ei gynnwys yn y gwaith sydd ar droed eisoes er mwyn datblygu polisi cyflogau sector cyhoeddus Cymru ac fel rhan o'r rhaglen o ddiwygio llywodraeth leol. Mae Llywodraeth Cymru wedi helpu drwy ddatgan yr amserlenni disgwylidig ar gyfer y gwaith ehangach hwnnw. Fodd bynnag, nid yw'n gwbl glir i ba raddau fydd y gwaith a gaiff ei wneud yn cynnwys yr holl sectorau sy'n dod o dan adroddiad y Pwyllgor, er bod Llywodraeth Cymru wedi dynodi y bydd yn darparu diweddariad yn dilyn penderfyniad ar gwmpas gwaith polisi cyflogau'r sector cyhoeddus yng Ngwanwyn 2015.

Ceir rhai materion y bydd y Pwyllgor yn dymuno adlewyrchu arnynt o bosib wrth ystyried a yw'n fodlon ar hyn o bryd ag ymateb Llywodraeth Cymru. I ddechrau, mae'r ymateb i *Argymhelliad 6* yn awgrymu y bydd Llywodraeth Cymru'n ymgymryd â gwaith i adolygu'r trefniadau monitro cysylltiedig â Chyfarwyddiadau Cyfrifo ac i sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion datgelu tâl ddiwedd Hydref 2015. Efallai na fydd hyn yn ddigon i sicrhau gwell cydymffurfiaeth a chysondeb mewn sectorau unigol wrth gyflwyno cyfrifon ar gyfer blwyddyn ariannol/academaidd 2014-15, yn enwedig o ran addysg uwch, addysg bellach a landlordiaid cymdeithasol cofrestredig. Efallai y bydd y Pwyllgor yn dymuno cael rhagor o wybodaeth am sut bydd Llywodraeth Cymru'n ceisio sicrhau cydymffurfiaeth sylfaenol a dehongli cyson o ran y cyfarwyddiadau cyfrifo presennol yn y sectorau hyn yn y tymor byr, er gwaethaf cwmpas unrhyw newidiadau yn y dyfodol i'r cyfarwyddiadau hynny sy'n codi o waith polisi cyflogau'r sector cyhoeddus.

Ar bwynt cysylltiedig, mae Llywodraeth Cymru wedi dynodi wrth ymateb i nifer o argymhellion y Pwyllgor y bydd yn ysgrifennu at awdurdodau lleol er mwyn tynnu eu sylw at adroddiad y Pwyllgor. Er y bydd datblygu gwaith polisi cyflogau'r sector cyhoeddus yn cymryd peth amser yn anochel, gallai Llywodraeth Cymru fod wedi helpu drwy ymrwymo rhywfaint o gyfathrebu ehangach am adroddiad y Pwyllgor yn y tymor byr. Yn benodol, gallai Llywodraeth Cymru annog y sectorau hynny sy'n dod o dan yr adroddiad i ystyried ei ganfyddiadau a'i argymhellion cyn unrhyw ganllawiau a gofynion manylach sy'n codi o'r gwaith polisi ar gyflogau'r sector cyhoeddus.

Er bod yr ymatebion i'r rhan fwyaf o argymhellion y Pwyllgor yn cyfeirio at yr amserlenni ar gyfer ymateb i weithgarwch, nid yw'r ymateb i *Argymhelliad 7* yn dynodi amserlen benodol, boed yn unol â'r rhaglen o ddiwygio llywodraeth leol neu ar wahân iddi.

Gan fod Llywodraeth Cymru eisoes wedi cynnig darparu diweddariadau pellach ar rai materion penodol yn y tymor byr a chanolig, efallai yr hoffai'r Pwyllgor wneud cais am ddiweddariad llawn ar y camau gweithredu mewn ymateb i'w argymhellion tua diwedd 2015 neu ar ddechrau 2016. Bydd hyn yn galluogi'r Pwyllgor i bwysu a mesur y cynnydd sydd wedi'i wneud cyn diwedd y pedwerydd Cynulliad. Gobeithio hefyd y bydd y Pwyllgor yn cael cyfle bryd hynny i ystyried y wybodaeth ddiweddaraf ar gyflogau uwch y mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i'w chasglu a'i chyhoeddi fel ymateb i *Argymhelliad 23* yn adroddiad y Pwyllgor.

Yn olaf, mae Llywodraeth Cymru wedi nodi y bydd sut bydd staff y Comisiwn Staff Gwasanaethau Cyhoeddus arfaethedig yn helpu gyda chyflwyno'r ymateb i adroddiad y Pwyllgor yn dibynnu ar y penderfyniadau ar ei rôl, ei gylch gorchwyl a'i raglen waith. Daw'r cyfnod ymgynghori ar y Comisiwn i ben ar 13 Ionawr 2015. Felly, efallai yr hoffai'r Pwyllgor ystyried gwahodd Llywodraeth Cymru i roi diweddariad yn y cyswllt hwn, cyn gynted ag y gwneir y penderfyniadau hynny.

Gobeithio bod y cyngor hwn o ddefnydd i'r Pwyllgor.

Yn gywir

HUW VAUGHAN THOMAS
ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon